

Försvarsdepartementet

Fö2025/00151

fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande

Stockholm 2025-05-07

Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Svensk Försäkring lämnar i detta yttrande främst synpunkter på förslag i utredningen som berör så kallad beredskapsregistrering.

Sammanfattning

Svensk Försäkring tillstyrker utredningens förslag att införa begreppet beredskapsregistrering för registrering hos Plikt- och provningsverket av personal i civil verksamhet som inte omfattas av civilplikt. Svensk Försäkring avstyrker dock förslaget att denna form av beredskapsregistrering endast ska omfatta icke anställd personal som tillförs berörd organisation utifrån genom avtal. Beredskapsregistrering bör kunna göras av anställd personal som tillhör en planerad krigsorganisation i en organisation som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret. Sektorsansvariga beredskapsmyndigheter ska kunna peka ut enskilda verksamhetsutövare som bedriver sådan verksamhet så att dessa får möjlighet att genomföra beredskapsregistrering och utföra disponibilitetskontroller.

Synpunkter på utredningens förslag

Finansiella tjänster och Ekonomisk säkerhet är beredskapssektorer enligt beredskapsförordningen. Det finns en rad finansiella tjänster som har stor betydelse för totalförsvaret, däribland vissa försäkringstjänster. Enligt en analys utförd av Finansinspektionens utgör bland annat utbetalning av pensioner samt vissa sak- och ansvarsförsäkringar samhällsviktiga tjänster.¹ Ett område som har stor betydelse för en fungerande försörjningsberedskap är skadeförsäkring inom

---

¹ Finansinspektionen, Samhällsviktiga finansiella tjänster, FI dnr 23-12781

transportområdet, dvs försäkring av varor, lager, transportmedel och transportörer. Att sådan transportförsäkring kan upprätthållas vid krig eller krigsfara är av avgörande betydelse för att säkerställa en fungerande import och export av nödvändiga varor. Betydelsen av att dessa försäkringstjänster finns tillgängliga vid höjd beredskap framgår vidare av Krigsförsäkringslagens regler där staten genom Krigsförsäkringsnämnden, i samarbete med privata försäkringsgivare, ska kunna försäkra transporter som är av betydelse för folkförsörjningen, totalförsvaret och näringslivet.²

I detta perspektiv anser Svensk Försäkring att beredskapsregistrering av personal som ingår i en planerad krigsorganisation är ett viktigt planeringsverktyg för att i fredstid kunna säkerställa att verksamheten har goda förutsättningar att fungera vid höjd beredskap.

Ett förfarande som innebär att dessa verksamheter träffar avtal med personal om tjänstgöring endast vid höjd beredskap torde förekomma endast i undantagsfall. Om endast sådan tillkommande personal skulle komma i fråga för beredskapsregistrering skulle detta planeringsverktyg fylla en mycket begränsad funktion för civil verksamhet som har betydelse för totalförsvaret. Vi menar att endast personal som ingår i en planerad krigsorganisation ska komma i fråga för beredskapsregistrering. Detta utgör en rimlig avvägning av behov och nytta, där en viktig utgångspunkt är att verksamhetsutövaren har genomfört en analys och planering av vilken typ av verksamhet som ska upprätthållas och vilken personal som därmed behöver omfattas av krigsorganisationen. Vi menar också att denna avgränsning är tydlig och lätt att förstå innebörden av, varför den också har förutsättning att kunna tillämpas på ett enhetligt sätt av berörda organisationer. I denna del ansluter vi oss till de synpunkter som framförts av bland annat Plikt- och provningsverket och Arbetsförmedlingen och förordar det förslag som utredningen beskriver som alternativ 2.

I den mån det blir aktuellt till följd av ett regeringsbeslut om höjd beredskap att viss personal ska omfattas av allmän tjänsteplikt, så kan det vara en fördel om sådan personal redan i förväg är beredskapsregistrerad. Samtidigt finns behov att tydliggöra för civila verksamheter vilken funktion beredskapsregistrering fyller, bland annat att registreringen som sådan inte har någon rättsverkan. Det är också viktigt att det ställs krav på att registeruppgifter hålls uppdaterade över tid.

Enligt utredningen är det så kallade bemanningsansvariga som ska ha rätt att framföra en begäran om beredskapsregistrering till Plikt- och provningsverket. Vad gäller enskilda (näringsidkare) behöver en myndighet då ha anmält att organisationen i fråga ska kunna framföra begäran om beredskapsregistrering. En sådan anmälan kan bygga på utpekande i författning eller det som i utredningen kallas "överenskommelse med det allmänna", vilket också enligt MSB har tillämpats historiskt.

Enligt utredningen behövs inget ytterligare författningsstöd för att en beredskapsmyndighet ska kunna peka ut en enskild verksamhetsutövare. Detta kan bygga på en överenskommelse mellan myndigheten och den enskilde att verksamheten som bedrivs har betydelse för totalförsvaret och därmed bör

---

² Lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

upprätta en krigsorganisation. Svensk Försäkring finner ingen anledning att föreslå en annan ordning. Emellertid råder stor oklarhet om vilken möjlighet en beredskapsmyndighet har att peka ut en enskild verksamhet och därigenom göra det möjligt att beredskapsregistrera personal och genomföra disponibilitetskontroller. Finansinspektionen som är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Finansiella tjänster har meddelat att de anser att ett sådant utpekande är ett myndighetsbeslut för vilket myndigheten saknar rättsligt mandat. Andra beredskapsmyndigheter, däribland Arbetsförmedlingen, har en annan uppfattning i frågan.

Svensk Försäkring anser att den osäkerhet som för närvarande föreligger när det gäller beredskapsregistrering eller disponibilitetskontroller för civila verksamheter inom totalförsvaret är mycket otillfredsställande och innebär att olika verksamhetsutövare har olika förutsättningar i en tid präglad av säkerhetsrelaterade utmaningar. Oavsett om utredningens förslag om att införa begreppet beredskapsregistrering genomförs är det angeläget att enskilda som utför verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret ges samma möjligheter och stöd i arbetet med bemanning av krigsorganisationer.

Svensk Försäkring anser vidare att det är viktigt att myndigheter med beredskapsansvar har en samsyn om hur civil verksamhet som har betydelse för totalförsvaret ska identifieras, och håller därmed med utredningen om att det för närvarande saknas ett tillräckligt konkret stöd med tydliga riktlinjer för att detta arbete ska kunna bedrivas effektivt utifrån kriterier som är accepterade och förutsägbara.

Utredningen har bedömt att det för närvarande inte är aktuellt att införa civilplikt för finansiella tjänster, men att privata aktörer som har viktiga uppgifter för finansiella tjänster bör genomföra beredskapsplanering med bemanning av krigsorganisationer. Svensk Försäkring delar utredningens bedömning.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Pär Karlsson